

સૂચના :- આ પ્રશ્નપત્રમાંથી થોડા-ઘણા પ્રમાણમાં પ્રશ્નો તા. ૩ માર્ચ, ૨૦૧૮ના રોજ લેવાનાર મુખ્ય પરીક્ષામાં પુછાશે. મુખ્ય પરીક્ષામાં જવાબવહીમાં વધારાનાં પાનાં જોડીને તેમાં લખેલા ઉત્તર માન્ય ગણાશે નહિ. પરીક્ષા કાર્યાલય, અમદાવાદની પૂર્વ મંજૂરી લીધા સિવાય, મૂળ પરીક્ષાર્થીના બદલે ‘લહિયા’, ‘ડમી રાઈટર’ કે ‘અન્ય વ્યક્તિ’ દ્વારા લખાઈને આવેલી પરીક્ષાની જવાબવહી રદ ગણવામાં આવશે. એકથી વધારે પ્રકારના જુદા જુદા અક્ષરોવાળા ઉત્તરો માન્ય નહિ ગણાય. છેકછાકવાળા જવાબો માન્ય ગણાશે નહીં. અસ્પષ્ટ અને ઉકેલી ન શકાય તેવા જવાબો માન્ય ગણાશે નહિ. અભ્યાસક્રમના પુસ્તકની છેલ્લી આવૃત્તિનો જ ઉપયોગ કરવો. પરીક્ષાખંડમાં પરીક્ષા દરમિયાન કોઈ પણ પરીક્ષાર્થીએ મોબાઈલ ફોન તથા ઇલેક્ટ્રોનિક સાધનો જેવાં કે ટેબ્લેટ, લેપટોપ વગેરેનો ઉપયોગ કરવો નહિ તથા પોતાની પાસે રાખવા પણ નહિ.

(કુલ ગુણ : ૭૫)

વિભાગ - ૧ : નીલકંઠ ચરિત્ર - વીસમી આવૃત્તિ, જાન્યુઆરી - ૨૦૧૮

પ્ર.૧ નીચે આપેલાં અવતરણો કોણ, કોને અને ક્યારે કહે છે તે લખો. [૮]

૧. “તેઓ અદ્વૈતના ઉપાસી એટલે ‘બ્રહ્મ નિરાકાર છે’ એમ ઉપદેશ આપે.”
૨. “અમારી વાડીમાં ખૂબ ચીભડાં થયાં છે.”
૩. “કોસનું પાણી તો ચર્મવારિ કહેવાય.”

પ્ર.૨ આપેલા વિકલ્પોમાંથી ફક્ત સાચા વિકલ્પોની આગળ આપેલા ચોરસ ખાનામાં ખરાની (✓) નિશાની કરો. [૪]

નોંધ : એક કે એકથી વધારે વિકલ્પ સાચા હોઈ શકે. તમામ સાચા વિકલ્પ આગળ જ ખરાની નિશાની કરી હશે તો જ પૂર્ણ ગુણ મળશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

૧. ત્યાગીને આકાશવૃત્તિ કે અજગરવૃત્તિ જોઈએ.
 - (૧) ☐ આષાઢ સુદ ૧૨
 - (૨) ☐ ચમનપુર ગામ
 - (૩) ☐ પોતે મહદ જમ્યા.
 - (૪) ☐ ચરાચરમાં મારી શક્તિ વ્યાપીને રહી છે.
૨. તીર્થસ્થાન સુંદરરાજ
 - (૧) ☐ રામ, લક્ષ્મણ અને હનુમાનજીની મૂર્તિઓ છે.
 - (૨) ☐ વૃષભાદ્રિ તીર્થ પણ કહે છે.
 - (૩) ☐ સ્વયંભૂ જ્યોતિર્લિંગમાંનું એક લિંગ છે.
 - (૪) ☐ ભગવાન સુંદરરાજ શ્રીદેવી અને ભૂદેવી સાથે વિરાજમાન છે.

પ્ર.૩ નીચે આપેલાં વિધાનોમાં ખાલી જગ્યા પૂરો. [૪]

૧. નીલકંઠવર્ણીએ સંવત ના આષાઢ સુદ ની વહેલી સવારે ગૃહત્યાગ કર્યો.
૨. પુલહાશ્રમ જતાં નીલકંઠવર્ણીને ત્રણ અને ત્રણ થયાં, પણ વિસામો ખાવાનું સ્થળ મળ્યું નહીં.
૩. નીલકંઠવર્ણીની જોડે ની જાત્રાએ જવા તૈયાર થયો.
૪. નીલકંઠવર્ણીને ભાગવત ભણેલા નો ભેટો ની વાટે થયો હતો.

પ્ર.૪ નીચે આપેલા પ્રસંગોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રસંગ ઉપર પંદર લીટીમાં ટૂંકનોંધ લખો. (વર્ણનાત્મક) [૫]

૧. જમાદારને સમાધિ
૨. કન્યાકુમારીથી ઉત્તરમાં
૩. મહંતાઈના પ્રલોભનનો ત્યાગ

પ્ર.૫ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. [૫]

૧. શિકોતરને આરે જવા નીકળેલા નીલકંઠવર્ણીએ સામે મળેલા માણસને શું પૂછ્યું ?
૨. કાઠિયાવાડમાં ગુપ્તપ્રયાગમાં નીલકંઠવર્ણીને કોણ કોણ જમાડતું ?
૩. બુટોલનગરના રાજા અને તેમની બહેનનું નામ શું હતું ?
૪. હરિદ્વારમાં નીલકંઠવર્ણીએ આશીર્વાદ આપતાં રણજિતસિંહને શું કહ્યું ?
૫. સૌ સંતો અને હરિભક્તોએ ધર્મધુરા યોગ્ય કોને કહ્યા ?

પ્ર.૬ નીચે આપેલાં વાક્યોનાં કારણો જણાવો. (બે થી ત્રણ લીટીમાં જ) [૬]

૧. જિઅર સ્વામી છંછેડાઈ ગયા.
૨. બદરીનાથનો પૂજારી ભાવથી નીલકંઠવર્ણીની સેવા કરવા લાગ્યો.
૩. મોહનદાસની વૃત્તિ કઠારીમાં રહેતી હતી.

વિભાગ - ૨ : સત્સંગ વાચનમાળા ભાગ - ૧ - પંદરમી આવૃત્તિ, ડિસેમ્બર - ૨૦૧૬

પ્ર.૭ નીચે આપેલાં અવતરણો કોણ, કોને અને ક્યારે કહે છે તે લખો. [૮]

૧. “મુક્તાનંદ સ્વામી પણ આપનું પૂર્વનું નામ જાણતા લાગે છે.”
૨. “તે મને કેમ વહાલો થશે ?”
૩. “એટલે અહીં રહ્યા વગર છૂટકો નથી.”

પ્ર.૮ નીચે આપેલ વિષય માટે સૂચના મુજબ છ સાચા ક્રમ નંબર તથા તે સાચા ક્રમ નંબરને ઘટનાક્રમ પ્રમાણે ગોઠવો. [૬]

વિષય :- દેવાનંદ સ્વામી મૂળી મંદિરમાં

૧. દેવાનંદ સ્વામીના આશીર્વાદથી ઉમાશંકર કવીશ્વર બન્યા. ૨. ઉપદેશપ્રધાન કીર્તનોમાં જ્ઞાનની ઝલક વધારે છે. ૩. બીજે દિવસે મેરાઈ ભક્તે પોતાના ઘરના ઊંમરામાં કંકુનાં પગલાં જોયાં. ૪. દેવાનંદ સ્વામીનાં કીર્તનો સાંભળી નાનાલાલ એમના શિષ્ય બન્યા. ૫. મૂળી મંદિરનું અધૂરું કાર્ય એમના હસ્તે પૂરું થયું. ૬. તેમનાં કીર્તનોને સંપ્રદાયમાં 'દેવાનંદ સ્વામીનાં દૃષ્ટાંતો' તરીકે પ્રસિદ્ધિ મળી. ૭. મારે માટે વિમાન તૈયાર રાખજે. ૮. મેરાઈ ભક્ત આગળ પોતાના ધામમાં જવાની આગાહી કરી. ૯. પ્રેમાનંદ સ્વામી પાસે રહીને પિંગળશાસ્ત્ર અને ગાયત્રી શીખવા લાગ્યા. ૧૦. બ્રહ્માનંદ સ્વામીના અક્ષરવાસ પછી મૂળીના મહંતપદે નિમાયા. ૧૧. દેવાનંદ સ્વામીનો જન્મ સં. ૧૮૬૦ની કાર્તિક પૂર્ણિમાએ થયો હતો. ૧૨. મૂળી મંદિરની જાહોજલાલી વધારી.

- (૧) ફક્ત સાચા નંબરો : સૂચના : (૧) ફક્ત સાચા નંબરોમાં તમામ છ નંબરો સાચા હશે તો જ ૩ ગુણ મળશે. (૨) યથાર્થ ઘટનાક્રમ પણ સંપૂર્ણ સાચો હશે તો જ ૩ ગુણ મળશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.
- (૨) યથાર્થ ઘટનાક્રમ :

પ્ર.૯ 'આશાભાઈની કર્તાપણાની અને દિવ્યભાવની સમજણ' - પ્રસંગ ઉપર પંદર લીટીમાં ટૂંકનોંધ લખો. (વર્ણનાત્મક)[૫]

પ્ર.૧૦ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. [૪]

૧. સાંકળેશ્વર મહાદેવમાં રોજ કોણ કોને સાથે લઈને પૂજા કરવા આવતા ?
૨. ઝીણાભાઈ પંચાળેથી આવતા કાગળો કેમ વાંચતા નહિ ?
૩. નિર્ગુણ સ્વામી હરિભક્તોને કોનામાં જોડતા ?
૪. જીવુબા કોની ભક્તિ કરતાં હતાં ?

પ્ર.૧૧ નીચેના મથાળાના સંદર્ભમાં દર્શાવેલ વાક્યમાંથી ખોટા શબ્દોને સુધારીને સાચું વાક્ય લખો. [૪]

નોંધ : સંપૂર્ણ સાચું વાક્ય લખ્યું હશે તો જ ગુણ પ્રાપ્ત થશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

ઉદાહરણ :- સ્વામી યજ્ઞપ્રિયદાસજી : મોતીભાઈના દીકરા જેઠાભાઈને ખેતરમાં ફરતી વખતે વીંછી કરડવાથી ધામમાં ગયા. પછી શ્રીજીમહારાજ સાથે આવી મોતીભાઈને નારાયણ કહ્યા.

જવાબ :- સ્વામી યજ્ઞપ્રિયદાસજી : આશાભાઈના દીકરા દેસાઈભાઈને ઘાસના બીડમાં કામ કરતાં સર્પ કરડવાથી ધામમાં ગયા. પછી ભગતજી મહારાજ સાથે આવીને આશાભાઈને જય સ્વામિનારાયણ કહ્યા.

૧. સ્વામી નિર્ગુણદાસજી : ડભાણ પાસે દેગોજ ગામમાં જેઠાભાઈનો જન્મ સંવત ૧૮૩૩ના જેઠ સુદ ૩ને દિવસે થયો હતો. જ્ઞાતિએ વણિક. કિશોરઅવસ્થાથી જ ભોજન તરફ ઉદાસીનતા જણાતી.
૨. સ્વામી યજ્ઞપ્રિયદાસજી : સ્વામીશ્રી યોગીજી મહારાજના અક્ષરધામગમન પછી તરત સાઈઠ વર્ષની ઉંમરે ઈશ્વરભાઈએ પ્રમુખસ્વામી મહારાજના વરદ હસ્તે પાર્ષદી દીક્ષા લીધી.
૩. ભક્તરાજ દરબાર શ્રી ઝીણાભાઈ : કેટલીય વાર જ્યારે ઝીણા ભગત મનધાર્યું કરીને સ્વામીને રાજી કરવા પ્રયત્ન કરતા, ત્યારે સ્વામી કહેતા : 'અતિશય તપ કરે તે સારું નહિ અને તે તપ-ત્યાગ અંતે નભે પણ નહિ.'
૪. ભક્તરાજ જોબન પગી : ચોકીદારના ઉતારામાં જઈને સ્વામીએ રાંધ્યું અને દેવોને અર્પણ કરી જમ્યા. સુંદર પગીના ખેતરમાં એકાંત હતું, તેથી ત્યાં જઈને પોઢ્યા.

પ્ર.૧૨ નીચે આપેલાં વાક્યોનાં કારણો જણાવો. (બે થી ત્રણ લીટીમાં જ) [૪]

૧. ખૈયાની માએ બ્રહ્માનંદ સ્વામીને ઢગો ભ્રમ કહ્યા.
૨. આશાભાઈ અક્ષરે સહિત પુરુષોત્તમની ઉપાસનાનું રહસ્ય સમજી ગયા.

વિભાગ - ૩ : નિબંધ

પ્ર.૧૩ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક ઉપર આશરે ૩૦ લીટીમાં નિબંધ લખો. [૧૦]

૧. આ મંદિર પ્રસરાવે છે દિવ્ય આંદોલનો : યુ.એ.ઈ.ના અગ્રણીઓનાં હૈયાંનો સૂર....
(સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ : માર્ચ-૨૦૧૮, પા. નં. ૧૮)
૨. ઘરસભા : ઘરને આદર્શ બનાવો (સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ : મે-૨૦૧૮, પા. નં. ૧૧-૧૩)
૩. જાપાન : બી.એ.પી.એસ. મંદિરમાં પ્રાણપ્રતિષ્ઠા (સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ : મે-૨૦૧૮, પા. નં. ૪૨-૪૩)

* * *

❧ અગત્યની જાહેરાત ❧ તમામ પરીક્ષાર્થીઓ આપણી સંસ્થાની નીચે દર્શાવેલી website - link પરથી જૂનાં વર્ષોનાં મુખ્ય પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્રો તથા તેના ઉકેલપત્રો નિઃશુલ્ક ડાઉનલોડ કરી શકશે તથા તેની પ્રિન્ટ પણ કાઢી શકશે.

<http://www.baps.org/Satsang-Exams.aspx>

પરીક્ષાર્થી શ્રી,

સસ્નેહ જય શ્રી સ્વામિનારાયણ

સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા માર્ચ ૨૦૧૯ના નિબંધોની પૂર્વ તૈયારી માટે

નીચે જણાવેલ માર્ગદર્શન અને સૂચનો ધ્યાનમાં લેવા વિનંતી.

૧. નિબંધ એટલે કોઈ નિશ્ચિત વિષય ઉપર વ્યવસ્થિત, ચિંતનપૂર્વક અને મુદ્દાસરનું લખાણ. સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષામાં પૂછાતા નિબંધો સામાન્ય જ્ઞાનના આધારે, પરીક્ષાર્થીના દૈનિક જીવનમાં સત્સંગના સદ્વાંચન અને કથા શ્રવણ અને મનન દ્વારા પ્રાપ્ત થયેલ જ્ઞાનની કસોટી કરતા ૩૫ થી ૪૦ લીટીમાં લખવાના હોય છે.
૨. પરીક્ષાર્થીઓની માગણીને માન આપીને પ્રી-ટેસ્ટમાં પૂછાનાર નિબંધોના વિષયો અગાઉથી પરીક્ષાર્થીના એકાઉન્ટમાં અપલોડ કરવામાં આવ્યા છે.
૩. પ્રી-ટેસ્ટમાં જે તે પરીક્ષામાં પૂછાનાર નિબંધોના ત્રણે ત્રણ વિષયો આપવામાં આવ્યા છે. માર્ચ ૨૦૧૯ની ફાઈનલ પરીક્ષામાં આ ત્રણ વિષયોમાંથી કોઈપણ એક નિબંધ ચોક્કસપણે પૂછાશે જ. માટે જો આપ આ ત્રણે ત્રણ વિષયો તૈયાર કરશો તો આપ ચોક્કસપણે એક નિબંધ મુખ્ય પરીક્ષામાં ખૂબ જ સારી રીતે લખી શકશો.
૪. આ નિબંધોનું સામાન્ય બંધારણ, લખાણ(મેટર) જૂના ‘સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ’માંથી લેવામાં આવે છે.
૫. અહીં આપેલા નિબંધોનું લખાણ કેવળ દિશા સૂચક છે. આ જ લખાણ ગોખીને પરીક્ષામાં લખવાની જરૂર નથી. આથી વિશેષ સારા મુદ્દાઓનું ચિંતન-મનન કરી આપની રીતે પૂર્વ તૈયારી કરીને લખી શકો છો.
૬. ગુજરાતી માધ્યમ (ભાષા) સિવાયના પરીક્ષાર્થીઓ માટે : આ નિબંધોનું મૂળ પ્રકાશન ગુજરાતી ભાષામાં જ હોવાથી તેનું શબ્દશઃ ભાષાંતર ન કરતાં, તેનો ભાવાર્થ સમજીને પરીક્ષાર્થીએ પોતાની રીતે સમજીને તૈયારી કરવાની રહેશે. પરીક્ષા કાર્યાલય અંગ્રેજી કે હિન્દી ભાષામાં આ નિબંધોનું ભાષાંતર આપી નહિ શકે. તેથી ભાષાંતર કરવા અંગેનો પત્રવ્યવહાર કે ઈ-મેલ પણ પરીક્ષા કાર્યાલયને કરશો નહિ તેવી નમ્ર વિનંતી છે.
૭. ગુજરાતી ભાષા વાંચી, લખી કે બોલી ન શકતા હોય તેવા પરીક્ષાર્થીઓએ માતા-પિતા, વડીલો કે અન્ય સ્વજનો-સ્નેહીઓ પાસે વંચાવીને નિબંધનો ભાવાર્થ સમજી પોતાની રીતે, પોતાના શબ્દોમાં લખીને તૈયારી કરવાની રહેશે.
૮. One essay from the list of essays will be asked in the Final Examination of March-2019.

સત્સંગ પ્રવેશ

નિબંધ - ૧

આ મંદિર પ્રસરાવે છે દિવ્ય આંદોલનો : યુ.એ.ઈ.ના
અગ્રણીઓનાં હૈયાંનો સૂર....

**This mandir spreads divine vibrations:
Heartfelt message of UAE leaders.**

- વિશ્વના આ ભૂભાગ પર ક્યારેય સંભવિત ન બને તેવું આ સ્વપ્ન સાકાર થઈ રહ્યું છે તેથી અત્યંત આનંદ અનુભવાય છે. બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થા અહીંના હિંદુ સમાજ સાથે રહીને ભાવિ પેઢી માટે નિઃસ્વાર્થ ભાવે આ મંદિરનું નિર્માણ કરી રહી છે. આ ઐતિહાસિક મંદિર-નિર્માણને સાકાર કરવા માટે અમે સૌ સમર્પિતભાવે કટિબદ્ધ છીએ. - **શ્રી બી. આર. શેઢી** (સમાજ અગ્રણી)
- છેલ્લાં સાતેક વર્ષથી હું બી.એ.પી.એસ.ના ગાઢ સંપર્કમાં છું. પ્રમુખસ્વામીજીનાં પ્રથમ દર્શન કર્યા ત્યારથી મારામાં પરિવર્તન આવ્યું છે. અહીં મંદિર- નિર્માણની સફર ઘણી અટપટી હતી. અનેક વિઘ્નો હતાં, પરંતુ માત્ર ગુરુકૃપા અને આ સંસ્થાના નિશ્ચયાત્મક સમર્પણને કારણે એક પછી એક વિઘ્નો નષ્ટ થતા રહ્યાં. આ એક અર્થસભર જોડાણ છે. અબુધાબીના કાઉન પ્રિન્સ શાંતિ, સહિષ્ણુતા અને સ્વીકૃતિનાં મૂલ્યો પ્રસરાવે છે. તો બીજી તરફ ભારત અને ખાસ કરીને પ્રમુખસ્વામી મહારાજ પણ સહિષ્ણુતા અને બીજાને સ્વીકારવાનો સંદેશ આપે છે. એટલે જ કહું છું કે બે વિચારધારાઓનો એક અજોડ સંગમ છે. - **નાઝીમ અલ ફુદસી** (સિરિયાના રાજવી, ‘ઇનવેસ્ટઅબુધાબી’ના પૂર્વ સી.ઈ.ઓ.)
- ભિન્ન સંસ્કૃતિઓ અને રાષ્ટ્રોને પાસે લાવવાનું આવું કાર્ય કરવા બદલ હું અહીંના રાજવીઓનો આભાર માનું છું. આ એક અદ્ભુત માઈલસ્ટોન છે. અહીં મંદિર ખડું થશે જે સંવાદિતા માટે ‘સેન્ટર ઓફ ગ્રેવિટી’ બનશે. આ એક બહુ જ મોટી સિદ્ધિ છે. - **ડૉ. અદેલ અલ અલી** (એડવોકેટ)
- આ મંદિર સંવાદિતાનું એક એવું સ્થાન હશે કે જ્યાં લોકો ભેદભાવો ભૂલીને એકબીજાની નજીક આવશે. આ ખરા અર્થમાં મિલેનિયલ મોમેન્ટ છે. - **ડૉ. મુસ્તાફા** (બિઝનેસમેન)
- અહીં મંદિરના નિર્માણની આ પ્રવૃત્તિ શરૂ થઈ એ સાથે જ અમે સૌ ખૂબ જ ઊર્જાનો અનુભવ કરીએ છીએ. મંદિરના નિર્માણમાં જોડાવાનો લાભ મળ્યો છે તે બદલ હું અત્યંત સદ્ભાગ્ય અનુભવું છું. હું આ સંસ્થા, તેના શિસ્તબદ્ધ સ્વયંસેવકોને અભિનંદન પાઠવું છું. - **શ્રી ગોપીનાથ** (બિઝનેસમેન)
- આ ક્ષણ ખરેખર અભિભૂત કરે તેવી છે. અહીં જે ઉત્સાહ અને ઊર્જાનો અનુભવ થાય છે તે નિરાળો છે. આ અવસર એક વાતને સિદ્ધ કરે છે કે લોકો સાથે મળીને રહી શકે છે. એક તરફ વિશ્વમાં અશાંતિ ફેલાઈ રહી છે ત્યારે આવા પ્રસંગો ચિંતામાંથી મુક્ત કરે છે. આવો દૃષ્ટિકોણ સૌએ કેળવવો જોઈએ. - **શ્રી વાંગ ઝિયાંગ** (બિઝનેસમેન)
- વિશ્વના આજના પરિપ્રેક્ષ્યમાં આ મંદિરનું થવું તે એક બહેતર વિશ્વ- પરિવર્તનની ઘટના બની રહેશે. આજે વિશ્વમાં અનેક નકારાત્મક ઘટનાઓ બની રહી છે તેની વચ્ચે એક તાજી પોઝિટિવિટીની એવી ઘટના બની છે જે પ્રેમ અને અધ્યાત્મની સુવાસ પ્રસરાવે છે. આ મંદિર વૈશ્વિક સંવાદિતા તરફનું એક મહાન સોપાન બની રહેશે. - **શ્રી વિજયભાઈ કારિયા** (બિઝનેસમેન)
- આ મંદિર થવાથી અહીં વસતી તમામ હિંદુ પ્રજાને ખૂબ લાભ થશે. અમે કેટલાંય વર્ષોથી આવા મંદિરની પ્રતીક્ષા કરી રહ્યા હતા. બી.એ.પી.એસ. સંસ્થા અને મંદિરનિર્માણ સાથે જોડાયેલા સૌને અભિનંદન આપીએ એટલાં ઓછાં છે. બી.એ.પી.એસ. વિશ્વમાં આશ્ચર્ય

સર્જે છે. અહીં પણ એવું જ આશ્ચર્ય સર્જાશે. - **શ્રી રામકૃષ્ણ** (અગ્રણી, હિન્દુ સમાજ)

■ ૭૦ વર્ષથી અહીં વસું છું. અહીં આવ્યો ત્યારે જે કંઈ હતું અને આજે અહીં જે બન્યું છે તે અકલ્પનીય છે. પ્રમુખસ્વામી મહારાજની અંતરેચ્છાથી, સંતોના પુરુષાર્થથી આ મંદિરનો પાયો નંખાઈ રહ્યો છે. એટલે જ મારી આંખમાં આજે હર્ષાશ્રુ છે. જેની કલ્પના પણ નહોતી થઈ શકતી એ આજે સાકાર થઈ રહ્યું છે. અહીંની ભાવિ પેઢી પર બી.એ.પી.એસ.ની સંસ્કાર પ્રવૃત્તિઓ ખૂબ મોટી અસર પાડશે. - **શ્રી ભરતભાઈ શાહ** (જૈન અગ્રણી)

■ અબુધાબીમાં મંદિરના નિર્માણની ઘોષણા થઈ છે એ આ દેશમાં ભારતીયોના મહત્વને પુરવાર કરે છે. બંને દેશો વચ્ચેના સંબંધોને તે વધુ મજબૂત બનાવશે. આવું સ્થાન સંવાદિતાનાં આંદોલનો પ્રસરાવી સંદેશ આપે છે કે આપણે શાંતિ માટે આવ્યા છીએ. - **શ્રી કુલવંતસિંઘ** (લામા હોસ્પિટાલિટી)

■ છેલ્લાં કેટલાંય વર્ષોના મારા અહીંના અનુભવના આધારે કહી શકું કે આ ક્ષણ ખરેખર અજોડ છે. ખૂબ મોટા પાયે પરિવર્તન થઈ રહ્યું છે. આનાથી અનેકનાં જીવન બદલાઈ જશે. - **અશોક ઓઘવાની** (બિઝનેસમેન) ◆

નિબંધ - ૨

ઘરસભા : ઘરને આદર્શ બનાવો

Ghar Sabha: To make an ideal home.

સમાજ અને અસંખ્યનાં વ્યક્તિગત જીવનની ગૂંચોને આત્મીયતાથી ઊકેલનાર
બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજે આપેલું ઘરસભાનું સુદર્શનચક્ર લાખો લોકોની
સાર્વાત્રિક રક્ષા કરી રહ્યું છે. પરમ પૂજ્ય સ્વામીશ્રીએ સ્વમુખે ઉચ્ચારેલાં સ્નેહવચનો આપણને
ઘરસભાની અદ્ભુત પ્રેરણા આપે છે. અહીં માણીએ એમની એ કૃપાવર્ષાને...

સત્સંગીનું ઘર અને કુટુંબ આદર્શ હોવું જોઈએ.

ઘરમાં ફર્નિચર કરો એ જ ઘરની શોભા નથી. ધર્મ, સંસ્કાર, શાંતિ એ સાચી શોભા છે. ઘર એવું હોવું જોઈએ કે અંદર પ્રવેશતાં જ શાંતિ થઈ જાય. પણ એ ક્યારે થાય ?

આપણા મૂળ સંસ્કાર પાછા લાવવા પડે.

અત્યારે આપણા પર પશ્ચિમના વાતાવરણે અસર કરી છે. પશ્ચિમના વાયરામાં કુટુંબભાવના નથી. સૌ સૌની રીતે સ્વતંત્ર. છોકરો સોળ વરસનો થયો એટલે બાપ કંઈ કહી ન શકે. બાપ માંદો થયો હોય તો એને જોવાય જવાનું નહીં. જ્યારે આપણી સંસ્કૃતિ લાગણીપ્રધાન છે. કંઈક થાય તો દુઃખ થાય, પરંતુ પશ્ચિમની એવી અસર આપણે અહીં થઈ છે. આપણે અહીં છૂટાછેડા વધ્યા છે એ ત્યાંની અસર છે.

આજનો જમાનો ભૌતિકવાદનો છે. વિજ્ઞાને વિકાસ ઘણો કર્યો છે. વિજ્ઞાનની જરૂર પણ છે. લાઈટો, રોડ-રસ્તા થયા. વિજ્ઞાને માણસને ચંદ્ર પર મોકલ્યો. વિજ્ઞાને ઈન્ટરનેટ અને ટીવી આપ્યાં. ટી.વી. ઈ-મેલ, ઈન્ટરનેટ એ બધું આવ્યું એટલે ઘર-ઘરમાં હોળી શરૂ થઈ! એ લહાયમાં બધા જ બળે છે. આજે ટી.વી. ઘરઘરમાં બેસી ગયું છે ને સૌ મજા માણે છે. માબાપ, દીકરા, દીકરી, વહુઓ, નાનાં બાળકો બધાં ટી.વી. સામે બેસી જાય, એવી ન જોવાની વસ્તુઓ જુએ, પછી બાળકોને વડીલો પ્રત્યે આદર ક્યાંથી રહે? કુટુંબમાં વડીલ માટે આદર હંમેશાં હોવો જોઈએ અને વડીલે પણ એવું વર્તન રાખવું જોઈએ કે સૌને આદર રહે, પણ ટી.વી. જોઈને બાળકોનાં મન પર આપણા સંસ્કાર કેવી રીતે રહે! વિવેક ક્યાંથી રહે?

ટી.વી. જોઈને માણસ સારું કેટલું શીખે છે? તેને બદલે મારામારી, ધમાલ, ચોરી કરવી, વ્યભિચાર કરવો, દારૂ પીવો, જુગાર રમવો એ વધારે શીખે છે. તેનાથી માણસ પોતાની આબરૂ, પ્રતિષ્ઠા, પૈસા, સમૃદ્ધિ, ખાનદાની બધું ગુમાવે છે. આપણા સંસ્કારો ભૂલતા ગયા. પહેલાં લોકો સવારે ઊઠ્યા ત્યારથી નાહવું-ધોવું, પાઠપૂજા કરતા. આજે ઘરમાં મંદિરને બદલે ટીવી મુખ્ય થઈ ગયું.

શાંતિ જોઈતી હોય તો આપણા મૂળ સંસ્કાર પાછા લાવવા પડશે. જેટલો ભૌતિકવાદ વધશે, જેટલી સંપત્તિ વધશે એટલા માણસમાં દુર્ગુણો આવશે. તેનાથી ઘરમાં બધાંનાં મન નોખાં પડશે.

ઘરમાં આધ્યાત્મિકતા હશે તો જ બચી શકાશે. એ માટે ઘરસભા કરવી જોઈએ. દરરોજ રાત્રે ઘરસભામાં બધાં ભેગાં બેસો, શાસ્ત્રો વાંચો, સારા ગ્રંથો વાંચો, આધ્યાત્મિક વાતો કરો, સત્સંગ કરો. ભેગાં બેસવાથી મન નજીક આવે, વિચારો એક થાય, જીવનમાં સરળતા આવે. ઘરમાં સાથે બેસીને જમતાં હોય તો એનાં મન પણ સાથે રહે. સત્સંગથી, શાસ્ત્રો વાંચવાથી વિવેક આવે. સારી વસ્તુ ગ્રહણ કરવી ને ખોટી વસ્તુનો ત્યાગ કરવો - એ આપણને શાસ્ત્ર શીખવે છે. આપણા ગ્રંથો વાંચવાથી,

આદર્શ પુરુષોનું જીવન વાંચવાથી, સાંભળવાથી આપણું હૃદય પવિત્ર થાય છે. બાળકોને પણ સંસ્કાર મળે છે.

આપણે બાળકોને ભણાવીએ છીએ પણ તેને સંસ્કાર આપવાનું રહી જાય છે. જો ઘરેથી સંસ્કાર સારા ન મળે તો બહારથી તો તેને મળવાના જ નથી. તમારે બાળકોને સારાં બનાવવાં છે? તો ઘરસભા કરવી. બાળકો આગળ આપણા ગ્રંથોનું વાચન કરવું. બાળકો નાનપણથી આ બધું વાંચશે, સાંભળશે ને ભણશે તો એને સંસ્કાર તો મળશે પણ એક અસ્મિતા આવશે કે આપણે ભારતીય છીએ. એવી એને અસ્મિતા જાગશે અને એ મોટી સમાજસેવા થશે.

આપણા ધર્મગ્રંથો વાંચવાથી અંતર્દૃષ્ટિ થાય, પાછી વૃત્તિ વળે! ‘માતૃદેવો ભવ, પિતૃદેવો ભવ, આચાર્યદેવો ભવ, અતિથિદેવો ભવ’ની ભાવના થાય, પણ છોકરાઓને પહેલેથી એ જાતના સંસ્કાર આપ્યા નથી, એટલે ઘરમાં પ્રશ્નો થાય છે. કેટલાક એમ માને કે મારો છોકરો બધું બહુ સારું જાણે છે! પણ શું જાણે છે? દુનિયા માત્રની ભવાઈ જાણે છે! એમાં મહત્તા માનીએ છીએ, તેમાં સંસ્કારનું રહી જાય છે. માટે પ્રથમ કહ્યું ઘરસભા.

માણસ પાસે ટાઈમ નથી. કમાવામાં દિવસ પૂરો થઈ જાય છે. ગૃહસ્થાશ્રમ છે એટલે પૈસાની જરૂર તો પડે જ. નોકરી-ધંધો કરવાનો હોય, પણ એમાંથી પણ આખા દિવસમાં બાળકો સાથે અડધો-પોણો કલાક તો બેસવું જોઈએ. બાળકોની સાથે જો આત્મીયતા વધારવી હોય તો તેની સાથે તમે બેસો, થોડી વાતો કરો, આનંદ કરો, સારી વાત શિખવાડો, એમ કરતાં કરતાં એ મોટો થાય પછી તમારી રુચિ મુજબ એ કામ કરશે. સવારે પાઠ-પૂજા કરતી વખતે, ભોજન વખતે પણ બાળકોને સાથે બેસાડવાં. રાત્રે ઘરસભામાં બાળક શું ભણે છે, ક્યાં ભણે છે, કેવું ભણે છે એ વાતો પણ થાય. વળી, એને ઘરસભામાં ધાર્મિક વાતો-પ્રસંગો નાની વાર્તારૂપે કે બે શબ્દોરૂપે કહીએ તો એના પણ સંસ્કાર પડે છે.

માટે બાળકો સાથે અમુક ટાઈમ તો આપણે અવશ્ય કાઢવાનો છે. ઘરમાં કુસંગ પેસી જાય છે એનું કારણ આપણે ટાઈમ આપતાં નથી અને એટલે અંદરઅંદર આત્મીયતા નથી.

આત્મીયતા નથી એટલે ઘરમાં ક્લેશ-કંકાસ થાય છે. છોકરાને ધમકાવવા નહીં. પતિએ પત્નીને ધમકાવવા નહીં ને પત્નીએ પતિને ધમકાવવા નહીં. પ્રેમથી વાત કરો. પ્રેમ ને વહાલથી વાત કરશો તો વાત મનાશે. બાળકોને ધીરેથી હેત-પ્રીતથી વાત કરાવ. આજે છોકરાઓ પર બરાબર તવાઈ કરીએ એમાં કામ થતું નથી. બહુ હેત-પ્રીતથી એની સાથે વાત કરો એની વાતને સાંભળો. એની વાતને સમજવા પ્રયત્ન કરો તો બાળકો તમને સમજવા પ્રયત્ન કરશે. એકબીજાની આત્મીયતા જેટલી વધશે એટલું આપણને શાંતિ અને સુખ પ્રાપ્ત થશે.

આત્મીયતા કરવી હોય તો ઘરસભા કરો.

પહેલાંના સમયમાં તો ઘરમાં સાંજે વાળું-પાણી કરી ભેગાં થઈ બધાં કંઈક સત્સંગની વાત કરે. રામાયણ, મહાભારતના આપણને અસર કરે એવા પ્રસંગોની વાત થાય. રામ કોણ થઈ ગયા ને રામરાજ શું હતું? પણ અત્યારે ઘરઘરમાં રાવણરાજ બેઠું છે, એટલે ક્લેશ-કંકાસ થાય છે. ભગવાન રામ મર્યાદા પુરુષોત્તમ થયા. વહેવારમાં, સંસારમાં, રાજમાં કેમ રહેવું એ તો રામ હૃદયમાં બેઠા હોય તો થાય, પણ અંદર રાવણ બેઠો હોય તો ધડાકા જ થાય. એને જ્યાં સુધી નહીં કાઢો ત્યાં સુધી અંતરમાં કે કુટુંબમાં શાંતિ નહીં થાય.

અત્યારે માણસને આવી વાતો માટે ટાઈમ નથી એટલે એ બહાર રખડ્યા કરે. ટાઈમે ઘરે આવે જ નહીં. પત્ની પણ આમ ફરતી હોય, એટલે આ વાતાવરણમાં તમે જાણો કે તમે સુધર્યા છો, પણ સુધર્યા નથી, બગડ્યાં છો. પૈસા કમાવ, નોકરીધંધા કરો, તેની કોઈ ના નથી પાડતું, પણ મર્યાદાઓ જાળવો. ઘરમાં વાતાવરણ સારું રાખવું હોય તો સમયસર ઘરે પહોંચીને સાથે બેસીને જમો, ભેગાં બેસી જમે એનાં મન એક થાય. ભેગા બેસી ગ્રંથોનું વાંચન કરો, પણ ભેગાં બેસવાનો વિચાર જ નથી. તેમાંથી કંકાસ થાય છે.

આપણે પોતે આપણી વાત સમજવાની છે. આમ કરશો તો તમારું કુટુંબ સુખી થશે ને તમે પણ સુખી થશો. ઘરમાં પણ એવી પ્રજ્ઞાલિકા પાડશો કે બધાં એક સાથે બેસી, મૌન રાખી, ભગવાનની ધૂન-પ્રાર્થના કરે, તો ઘર સારું થશે, સંસાર પણ સારો થશે.

ઘરમાં એક મંદિર રાખો. જે ભગવાનને માનતા હો એનું એક મંદિર રાખવું. એમાં દરરોજ આરતી-થાળ-ભજન-પ્રાર્થના થાય. બાળકો એ જુએ તો ખબર પડે કે આ ભગવાનની મૂર્તિ છે, બાકી આજના છોકરાને એની ખબર નથી હોતી. આમાં તો માબાપે જ ખાસ કાળજી રાખવાની જરૂર છે. કાળજી લેવામાં મુખ્ય તો ઘરસભા અવશ્ય કરવી.

આપણી બુદ્ધિ આમાં તર્ક-વિતર્ક કરે તો એનો અંત આવે નહીં. પણ ભગવાનનાં વચન, શાસ્ત્રોનાં વચન અને મહાન

પુરુષોનાં વચનમાં વિશ્વાસ રાખે કે એ જે બોલ્યા છે એ બરાબર જ છે, એમાં જરાય ખોટું નથી, તો તરી જવાય.

‘વચનમાં વિશ્વાસ રાખી ભજનમાં ભળી;

પૂર્વ કેરાં પાપ તારા તો જશે બળી.’

પણ આપણને થાય કે એમ કંઈ થતું હશે! પણ થાય. જો એવા દૃઢ વિશ્વાસ ભક્તિ કરીએ તો થાય છે.

એમ એક વ્યક્તિ જો શ્રદ્ધાથી ઘરસભા કરવા બેસશે તો આખું કુટુંબ સત્સંગી થશે ને તેને શાંતિ થશે. એક કુટુંબ થશે તો તેમાંથી આખું ગામ થશે ને ગામ થશે તો આખો દેશ થશે, પણ એમાં શ્રદ્ધા ને વિશ્વાસથી જોડાય તો થાય. ગાંધીજીને સત્યમાં શ્રદ્ધા હતી તો એમના વચને કેટલાય નીકળી પડ્યા ને દેશને સ્વતંત્રતા અપાવી! એમ જો યોગીજી મહારાજના વચનમાં વિશ્વાસ થાય તો ન શું થાય ? થશે જ. એવો એક વિશ્વાસ હોવો જોઈએ. એવા વિશ્વાસ સાથે ઘરસભા કરવા જ મંડો. ભલે કોઈ ન સાંભળે તો એકલા બેસો. દૃઢતાપૂર્વક બેસો. દરરોજ એનું મનન કરો. ધીમે ધીમે બધા બેસતા થશે.

આજે ઘરમાં છોકરા-છોકરી બધાં સ્વતંત્ર થઈ ગયાં. એટલે એકબીજાનું માને નહીં. ઘરમાં ને ઘરમાં એકબીજાં સામે કેસ થાય. એટલે આ ક્લેશ થવાનું કારણ શું કે આપણી સંસ્કૃતિ ને સંસ્કારો ભૂંસાતા જાય છે, એ છે. આજે સંસ્કાર વિના રાષ્ટ્રભાવના, કુટુંબભાવના, સમાજભાવના તૂટી જાય છે. પછી ક્લેશ થાય કે ન થાય? વિપરીત સંસ્કારોને લઈને ઘરમાં એકબીજાની આમન્યા રહેતી નથી. પતિ-પત્નીને એકબીજાં માટે આમન્યા રહેતી નથી. ઝઘડાઓ થાય છે. અમે ઘણા કેસ સાંભળ્યા. છોકરાઓ આવીને રડે કે મારાં માતાપિતા ઝઘડે છે. અને છોકરો હતાશ થઈ જાય. આંખમાંથી આંસુ ચાલ્યાં જાય. તમે તમારા ઝઘડા મૂકો તો બાળકોમાં ઝઘડા ન થાય. પણ આ તો કંઈક વાતમાં જરા મતભેદ થયો કે ઝઘડવાનું. ઝઘડીને શું લાભ છે ?!

એવું ન થાય તે માટે ઘરસભામાં ભેગાં બેસીને સારા વિચારોની આપલે કરો, ભગવાનની સ્તુતિ, ભજન કરો, શ્રીજીમહારાજને સંભારો, પ્રાર્થના કરો. એકબીજાને સમજવા પ્રયત્ન કરો. થોડું સહન કરવું, થોડું લેટ ગો (Let go) કરવું. તેનાથી જરૂર ઘરમાં શાંતિ આવે છે. એટલા માટે ઘરસભા છે. તેનાથી આધ્યાત્મિકતા આવે છે. આજે ઘરે ઘરે કજિયા, દુઃખ, અશાંતિનું કારણ આ સંસ્કાર નથી મળ્યા એ છે. પણ આધ્યાત્મિકતા જો હોય તો કુટુંબમાં એકબીજાને દરગુજર થાય અને એકબીજાનું સન્માન સચવાય.

જોડે બેસો તો આપણું મન મળે. મન મળવાનું કારણ શું છે? ભેગાં બેસો. ભેગાં બેસવાથી વિચારો એક થાય, જીવનમાં સરળતા આવે. ભેગાં બેસી વાત થતી નથી, એટલે વિચારો એવા થઈ જાય ને ગુસ્સો આવે ને મર્યાદા ન રહે.

બીજું, દીકરો પરણાવો ત્યારે કુટુંબમાં બહારથી જે છોકરી આવી તેય તમારી જ દીકરી છે, તેમ જ માનો. બહારથી છોકરો આવ્યો એય તમારો જ છે, એના જે કોઈ કુટુંબી છે એ પણ તમારા જ છે, પતિનાં કે પત્નીનાં સગાં પોતાનાં માનો. પણ આ તો પરણ્યાં કે તરત જ કહે કે ‘તારાં માબાપ મારા ઘરે નહીં!’ તેમાંથી જ ઝઘડા શરૂ થાય અને છૂટાછેડા સુધી પહોંચી જાય, પણ આ આપણી સંસ્કૃતિ નથી એ સમજો. આપણા સંસ્કારો એવા દૃઢ થવા જોઈએ કે બીજાને પણ એની અસર થાય, બીજાં કુટુંબોમાં પણ સત્સંગ થાય. સંસ્કારો પડે.

સત્સંગીના ઘરમાં તો કોઈ ક્લેશ ન જ હોવો જોઈએ. બધા પ્રેમથી રહે, પ્રેમથી વાતો કરે, પ્રેમથી ભજન કરે, નોકરી કરે. આ થાય તો આપણે સત્સંગને કંઈક સમજ્યા કહેવાય. ‘સબસે ઊંચી પ્રેમ સગાઈ’.

ઊંચામાં ઊંચો જો કોઈ હોય તો પ્રેમ. ગમે તેવો માણસ હોય તોય પ્રેમથી પરિવર્તન થઈ જાય છે. એટલે માણસ સુધરશે તો કુટુંબ સુધરશે, કુટુંબ સુધરશે તો સમાજ સુધરશે, સમાજ સુધરશે તો દેશ સુધરશે અને દેશ સુધરશે તો બ્રહ્માંડ સુધરશે.

પણ કુટુંબ સુધરે છે ઘરસભાથી. માટે ઘરસભા કરીને ઘરને મંદિર જેવું પવિત્ર અને આદર્શ બનાવો. ♦

નિબંધ - ૩

જાપાન : બી.એ.પી.એસ. મંદિરમાં પ્રાણપ્રતિષ્ઠા

BAPS Mandir Consecrated in Japan

‘ઊગે છે સુરખી ભરી રવિમૃદુ હેમન્તનો પૂર્વમાં...’

ઊગતા સૂર્યનું કિરણ પ્રથમ જે ભૂમિ પર પડે છે તેવો એક દેશ એટલે જાપાન. ટેકનોલોજી ક્ષેત્રે હરણફાળ ભરતો આ દેશ એટલે પુરુષાર્થનો અપર પર્યાય. તા. ૩૧ માર્ચ, ૨૦૧૮ના રોજ જાપાનના ઇતિહાસમાં એક નૂતન પૃષ્ઠ ઉમેરાયું. ૯૯ ટકા પુરુષાર્થને મહત્વ આપતા આ દેશમાં આધ્યાત્મિકતાનો સૂર્યોદય કરતું એક પ્રથમ સોપાન રચાયું.

બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજની પ્રેરણા અને પ્રગટ બ્રહ્મસ્વરૂપ મહંત સ્વામી મહારાજના આશીર્વાદથી જાપાનના જગપ્રસિદ્ધ મહાનગર ટોકિયો ખાતે 2-11-4, Torigoe, Taito-Ku ખાતે બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ મંદિરનો મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા ઉત્સવ યોજાઈ ગયો.

બ્રહ્મસ્વરૂપ યોગીજી મહારાજે ઘણી વખત ઉચ્ચાર્યું હતું કે અમેરિકા, જાપાન, રશિયા અને જર્મનીમાં પણ સત્સંગ થશે. તે સમયે અશક્ય લાગતી ગુરુવર્યની આ આર્ષવાણી આજે સત્ય ઠરી રહી છે. એ મહાન સંતવિભૂતિએ જે જે ભવિષ્યવાણી ભાખી હતી તે આપણે સાકાર થતી જોઈ શકીએ છીએ. તેમની એ આર્ષવાણીના પ્રતાપે જ આજે જાપાનમાં બી.એ.પી.એસ.ના સત્સંગની પહેલી શિલાનો શિલાન્યાસ થયો છે.

બ્રહ્મસ્વરૂપ યોગીજી મહારાજે વાવેલા સંકલ્પબીજને સાર્થક કરવા બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજે સન ૧૯૮૪માં સંતવૃંદ સાથે જાપાનની સત્સંગયાત્રા કરી હતી. ત્યારે કોબેમાં રહેતા સંનિષ્ઠ હરિભક્ત શ્રી પોપટભાઈ ચોકસીએ બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજને અહીં પધરાવીને કોબે, નારા, ક્યોટો શહેરમાં સૌને તેઓનો સત્સંગલાભ અપાવ્યો હતો. ત્યારપછી સમયાંતરે વરિષ્ઠ સંતોના એશિયા પેસેફિક દેશોમાં વિચરણ દરમ્યાન જાપાનમાં પણ સંતવૃંદનું અવારનવાર વિચરણ યોજાતું રહ્યું. તેમાં અનુક્રમે સન ૧૯૮૬ અને ૨૦૧૫માં પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજ, ૧૯૮૬માં પૂજ્ય ઈશ્વરચરણદાસ સ્વામી, સન ૧૯૮૨માં પૂજ્ય વિવેકસાગરદાસ સ્વામી, સન ૧૯૮૪માં પૂજ્ય ડોક્ટર સ્વામી અને સંતવૃંદ સાથે જાપાનમાં પધાર્યા હતા. આમ, સંતોના સમયાંતરે યોજાતા સંતવિચરણથી આ જાપાનમાં ધીમે ધીમે બી.એ.પી.એસ. સત્સંગની શરૂઆત થઈ. પરિણામે જાપાનનાં ટોકિયો, કોબે, કોફુ, ક્યોટો, ઓસાકા અને યોકોહામા વગેરે નગરોમાં વસતા ભારતીયો સત્સંગના યોગમાં આવવા લાગ્યા. આ ભક્તોની આધ્યાત્મિકતાને પોષણ આપવા માટે બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ મંદિરની આવશ્યકતા ઊભી થઈ.

આ દરમ્યાન ટોકિયો નિવાસી શ્રી કુલદીપભાઈ મહેતા તથા તેમના પરિવારને સત્સંગની દૃઢ નિષ્ઠા થઈ. તેઓ ડિસેમ્બર- ૨૦૧૫માં પરમ પૂજ્ય પ્રમુખસ્વામી મહારાજના ૯૫મા જન્મોત્સવમાં લાભ લેવા પધાર્યા, ત્યારે તેઓની સમક્ષ જાપાનમાં બી.એ.પી.એસ. મંદિર બને તેવી અભિલાષા વ્યક્ત કરી. સ્વામીશ્રીએ ખૂબ ઉત્સાહ આશીર્વાદ આપ્યા અને તેમના ઉપર રાજીપો દર્શાવ્યો. શ્રી કુલદીપભાઈ મહેતાએ પરમ પૂજ્ય પ્રમુખસ્વામી મહારાજના આશીર્વાદથી જાપાનના મહાનગર ટોકિયોમાં પોતાના નિવાસસ્થાનના બિલ્ડિંગનો ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર મંદિર માટે સમર્પિત કર્યો. અને અહીં સુંદર નાજુક બી.એ.પી.એસ. મંદિર સાકાર થઈ ગયું.

તા. ૧૬ એપ્રિલ, ૨૦૧૭ના રોજ અમદાવાદ ખાતે પ્રગટ બ્રહ્મસ્વરૂપ મહંત સ્વામી મહારાજે, ટોકિયો ખાતેના આ મંદિરમાં વિરાજમાન થનાર શ્રી અક્ષરપુરુષોત્તમ મહારાજ, શ્રી રાધાકૃષ્ણ દેવ અને ગુણાતીત ગુરુપરંપરાની મૂર્તિઓની વૈદિકવિધિપૂર્વક પ્રતિષ્ઠાવિધિ કરીને આશીર્વાદ પાઠવ્યા હતા.

આ મૂર્તિઓનો વિધિવત્ સ્થાપનવિધિ વરિષ્ઠ સંતવર્ય પૂજ્ય ઈશ્વરચરણદાસ સ્વામીના હસ્તે યોજાઈ ગયો. ૩૧ માર્ચ, ૨૦૧૮ની માંગલિક સવારે યોજાયેલા મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા સમારોહની શાનદાર ઉજવણી કરવા અહીંના હરિભક્તોએ ભક્તિભાવથી મંદિરને ફૂલોથી શણગાર્યું હતું. મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા સમારોહના ઉપક્રમે પૂજ્ય મુનિવત્સલદાસ સ્વામીએ વેદોક્ત મહાપૂજાવિધિ કરાવી. જેમાં ટોકિયો, કોબે, કોફુ, ક્યોટો, ઓસાકા અને યોકોહામામાંથી પધારેલા હરિભક્તોએ જોડાઈને પૂજાવિધિનો લાભ પ્રાપ્ત કર્યો હતો. ત્યારબાદ પ્રગટ બ્રહ્મસ્વરૂપ

મહંત સ્વામી મહારાજે પ્રતિષ્ઠિત કરેલી મૂર્તિઓની સ્થાપનવિધિ પૂજ્ય ઈશ્વરચરણદાસ સ્વામી દ્વારા સંપન્ન થયો હતો. હરિભક્તોએ અન્નકૂટ રચીને પ્રથમ આરતીનો લાભ પ્રાપ્ત કર્યો હતો.

પૂજાવિધિને અંતે આશીર્વાચન આપતાં પૂજ્ય ઈશ્વરચરણદાસ સ્વામીએ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના પ્રાગટ્યનો હેતુ સમજાવીને આગળ જણાવ્યું હતું કે “બ્રહ્મસ્વરૂપ યોગીજી મહારાજે અનેક વખત કહ્યું હતું કે અમેરિકા, જાપાન, જર્મની અને રશિયામાં મંદિરો નિર્માણ પામશે અને તેમાં અક્ષરપુરુષોત્તમ મહારાજ વિરાજમાન થશે. તે સમયે કોઈને કલ્પના નહોતી કે જાપાનમાં બી.એ.પી.એસ. મંદિર બનશે, કારણ કે અહીં આપણા કોઈ હરિભક્ત નહોતા. પરંતુ યોગીજી મહારાજ કોઈ સામાન્ય પુરુષ નહોતા કે તેમના શબ્દો સામાન્ય નહોતા. આજે ટોકિયોમાં મંદિરની સ્થાપના થઈ તેના આપણે સૌ સાક્ષી છીએ અને આ જોઈને બ્રહ્મસ્વરૂપ યોગીજી મહારાજ ખૂબ જ પ્રસન્ન થતા હશે. બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજ, પ્રગટ બ્રહ્મસ્વરૂપ મહંત સ્વામી મહારાજના આશીર્વાદ અને શ્રી કુલદીપભાઈના સમર્પણભાવથી આ સુંદર મંદિરની સ્થાપના સંભવ બની છે.’

મૂર્તિપ્રતિષ્ઠાવિધિ બાદ પ્રાસંગિક સમારોહ નજીકના ટીકેપી હોલ (kyodo Building, 2nd Floor, Higashi Ueno 2-18-7, Taito-Ku, Tokyo) ખાતે યોજાયો હતો. મુનિવત્સલદાસ સ્વામીના પ્રારંભિક પ્રવચન બાદ પૂજ્ય ઈશ્વરચરણદાસ સ્વામીએ પ્રેરણાસભર આશીર્વાચનનો લાભ આપ્યો હતો. આ સમારોહ ઉત્સવસભામાં વિવિધ નગરોમાંથી અનેક હરિભક્તોએ ઉપસ્થિત રહીને અવિસ્મરણીય સ્મૃતિઓ હૃદયમાં અંકિત કરી હતી.

આમ, જાપાનમાં બી.એ.પી.એસ. મંદિરની વિધિવત્ સ્થાપના થતાં દેશ-પરદેશના બી.એ.પી.એસ. પરિવારમાં ઉત્સાહનું એક અનોખું મોજું ફરી વળ્યું છે. ♦